

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ : ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹೆಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾಗಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮದ ಪರಿಶು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವ ಪರಿಶು.

ಒದಲಾಗಿದೆ: ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹೆಳ ರಕ್ಷಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮರನಿ.ಮರ/ ಮಾರ್ಗ/ಸುಭ/2024-25/370, ದಿನಾಂಕ: 02.07.2024

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:-

ಮೇಲೆ ಒದಲಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುವ ಮಹೆಳ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೀತದ್ವಿಷ್ಟ್ಯಾಯಿಂದ ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಹೆಳ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಮಹೆಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುವುದು, ಮಹೆಳ ಮೇಲೆ ದೋಜನ್ಯ ಮಹೆಳ ಒಡಿಹೋಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಹಿತಕರ ಫಟನಗಳು ಕೆಲವು ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತಿರುವ ಹೀನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹೆಳ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುಕ್ತ. ಹೀತದ್ವಿಷ್ಟ್ಯಾಯಿಂದ ಸೀವರವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿದ್ದು, ಸದರಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರು ಹೋರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಲಂಕಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಕಳಿಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಮಾರ್ಗ 114 ಮಧ್ಯಾಬ 2024, ಬೆಂಗಳೂರು,
ದಿನಾಂಕ: 09-10-2024.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ, ವಿವರಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಹೀನೆಯಲ್ಲಿ, ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹೆಳ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೀತದ್ವಿಷ್ಟ್ಯಾಯಿಂದ ಮಹೆಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಬಂಧವಂತೆ ಈ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಲಾಂಛನಿಸಿರುವ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿರುವ ಸೀವರವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ ಮತ್ತು
ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

(ಆರ್. ಲತಾ)

ಸರ್ಕಾರದ ಆಧಿಕ್ಯ ಕಾರ್ಯದಾರಿ-3,
ಮಹೆಳ ಮತ್ತು ಮಹೆಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಗೋ
ವಿಕಲಚೇತನರ ಕಾರ್ಗೋ ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ
ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ.

ಕ್ರಿತಿಕ (ಬ್ರಹ್ಮಾಣದ್ವಾರಾ)

ಸರ್ಕಾರದ ಆಧಿಕ್ಯ ಕಾರ್ಯದಾರಿಯವರು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಗೋ ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ

ಇವರಿಗೆ,

1. ಪ್ರಥಾನ ಮಹಾಲೇಖಾಲರು (ಲ&ಎ), ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 001.
ಸಂಖ್ಯೆ: 5329, ಬೆಂಗಳೂರು-560 001.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದಾರಿಯವರು, ಒಳಾಡಣಿತ ಇಲಾಖೆ, ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದಾರಿಯವರು, ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆ, ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಇನ್‌ರಲ್, ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕನಾರ್ಫಿಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯಾಧಿಕಾರ, ಸಿದ್ಧಮ್ಯ ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
7. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮಹಿಳೆ ರಕ್ಷಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
9. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮುಖಾಂತರ)
10. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು. (ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮುಖಾಂತರ)

ಪ್ರತಿ ಮಾಹಿತಿಗಳಿ:

1. ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಗ್ರ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವರ ಆವು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು.
  2. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆವು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಗ್ರ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ ಬೆಂಗಳೂರು.
  3. ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆವು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಗ್ರ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ ಬೆಂಗಳೂರು.
  4. ಶಾಖಾ ರಕ್ಷಣಾ ಕಂಡತ/ಹೆಚ್‌ಪಿ/ಪರಿ ಪ್ರತಿಗಳು.
- *****

ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾಗಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುವ ಮುಕ್ತ ಯೋಗಸ್ತೇಮು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಿತದ್ವಿಷಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಅತೀ ಆಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಕ್ತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಮುಕ್ತಳು ಅತ್ಯಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗುವುದು, ಮುಕ್ತಳು ಮೇಲೆ ದೌಜನ್ಯ, ಮುಕ್ತಳು ಒಡಿಹೋಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಹಿತಕರ ಫಟನೆಗಳು ಕೆಲವು ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಯೋಗಸ್ತೇಮು ಮತ್ತು ಹಿತದ್ವಿಷಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತಾಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಮಗಳು (ನಿಯಮ 67):

- ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಮುಕ್ತ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹಿನ್ನಲೆ, ವಯಸ್ಸನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗೆ ಮಾಡಿ ಸ್ನೇಹಿಕರು ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಹಾ ನಿದೇಶನಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸು, ಮಾಡಿದ ಪಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- ಬಾಲಕಿಯರ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತಾಗಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿಸಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭದ್ರತಾಗಾಗಿ ಆಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುರಷ ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಬಹುದು.
- ಪ್ರತಿ ವಾರೀಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಭದ್ರತಾ ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸೂಕ್ತ, ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು, ಕಣಾವಲು ಇರಬೇಕು.
- ಮುಕ್ತ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನದಂದೇ ಅಥವಾ ಮರು ದಿನ ಮಗುವಿನ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ತೆಗೆದು ಅವಶ್ಯಕ ದಾಖಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ನಲ್ಲಿ ಭಾಯಾ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು (Track child portal ಅಥವಾ ಮೋಯೋ ಪಾಯೋ).
- ಭದ್ರತಾ ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳ ಡ್ಯೂಟಿ ರೋಸ್ಟರಾನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.
- ಸೆಬ್ಯಂದಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ನಡುವೆ ಅಶಾಂತಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಫಟನೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆತಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡದೇ ಅಧಿಕೃತರು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಕ್ತ ರಕ್ಷಣಾದಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು.

- ಅಧೀಕ್ಷರು ಆಗಿಂದಾಗ್ನಿ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ವಾರಕೋರ್ಮೆ ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹುಳ ವಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೂ ಭೇಟಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ಮಹುಳ ವಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯಾ ಹೊರಗೆ ಅಥವಾ ಒಳಗೆ ಯಾವುದೇ ದೊಂಬಿ ಅಡಚಣೆ, ಅಹಿತಕರ ಫಟನೆಗಳು ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಫ್ಟ್ ಇನ್ ಅಡಚಣೆ, ಅಹಿತಕರ ಫಟನೆಗಳು ಉಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಫ್ಟ್ ಇನ್ ಅಡಚಣೆ, ಅಹಿತಕರ ಚಾರ್ಜ್ ಹೊದಲಿಗೆ ಮಹುಳಿಗೆ ಎಚ್‌ರಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧೀಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆಪೂರ್ವೀಕರಿಸಬಲ ಪಡೆಯಬೇಕು.
- ನ್ಯೂಸೆಗಿರಿಕ್ ವಿಕೋಪೆ, ಬೆಂಕಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿವರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹುಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ವಿವರಿಸಿದ ನ್ಯೂಸೆಗಿರಿಕ್ ವಿಕೋಪೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿವರಿಸಿದ ನ್ಯೂಸೆಗಿರಿಕ್ ವಿಕೋಪೆ ನಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು. ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಿದ ಕೋರೆ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು. ತರಬೇತಿ ನ್ಯೂಸೆಗಿರಿಕ್ ವಿಕೋಪೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು. ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೋಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿ/ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಮಹುಳ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಣಿ ಅಭಾಷನೆ ನಡೆಸಬೇಕು.
- ಮಹುಳ ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೊರದಂತೆ ಕ್ರೌನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕ್ಷಾಮಾರಗಳನ್ನು ಮಹುಳ ವಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯಾಗಳ ಆಗಮನ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳು, ಸಾಗ್ರಹ ಫಟಕ, ಕಾರಿಡಾರ್ಗಳು, ಅಡುಗೆ ಮನೆ, ಪಾಂಟಿ, ಡಾಮೀಟರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.
- ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲ್ಮೈಪರಿಯ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೀಲ್ ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೀಳದಂತೆ, ಜಿಗಿದು ಒಡದಂತೆ ಎತ್ತರಿಸುವುದು.
- ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಹೂರಭಾಗದಿಂದ ಗೀಲ್ ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳ ನಿಯಮಿತ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸುವುದು (ನಿಯಮ-29, (10, ii)).
- ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಾಕು, ಇಳಿಗೆ ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹರಿತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಹುಳ ದುಬಾಳಕೆ ಮಾಡದಂತೆ ಅಡುಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು.
- ನೀರಿನ ಸಂಪು, ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಮುಚ್ಚು ಸದಾ ಮುಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸ್ವಜ್ಞಪೂರ್ಣಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು.
- ಮಹುಳ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿ ಬಾರದಂತೆ, ವಿದ್ಯುನ್‌ನಾನ್ ಉಪಕರಣಗಳಾದ ಮೀಕ್ಸ್, ಗ್ರೀಂಡರ್, ವಾಟಿಂಗ್ ಮೆಷೆನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಹುಳ ತಾವೇ ಚಾಲನೆ ಮಾಡದಂತೆ ಎಚ್‌ರಿಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು.
- ದಿನಕ್ಕೆ ವರದು ಬಾರಿ ಮಹುಳ ಹಾಜರಾತಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಧೀಕ್ಷರಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು.

ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಂಸೆ, ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಷಳ ಮೇಲೆ ದೌಜನ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಶೂನ್ಯ ಸಹಿತು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಬಾಲ ನಾಡಿಯ ಮಾದರಿ ನಿಯಮಗಳು, ನಿಯಮ 7ರಿಂದು ಮಕ್ಷಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆ, ಹೀಂಸೆ, ನಿಲರಕ್ಷ್ಯ ಆಗಂತಹ ಮಕ್ಷಳ ಸ್ವೇಕಿಯಾಗಿರುವ ದೌಜನ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಷಳ ಮೇಲೆ ಮಾನಸಿಕ, ಧ್ಯಾನ, ಲ್ಯಂಗಿಕ ದೌಜನ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಶೂನ್ಯ ಸಹಿತು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದ ಮಕ್ಷಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಕ್ಷಳೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೆಬುಂದಿಗಳಿಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಈ ಕುರಿತು ಸಂಖೇಪವಾಗಿ ಅಂದಿಸಬೇಕು.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿ:

- ಬಾಲ ನಾಡಿಯ (ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಮಾದರಿ ನಿಯಮಗಳು 2016ರ ನಿಯಮ-39 ರನ್ನು ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕೃತರು / ಮುಖ್ಯಸ್ವಾರ್ಥಿಯೊಂದು ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಷಳ ಯೋಗ್ಯತ್ವ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿರಚನೆ, ಸಮಿತಿಗಳು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಮಕ್ಷಳ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಗಿಸಲು ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು.

ಮಕ್ಷಳ ಸಮಿತಿ:

- ಬಾಲ ನಾಡಿಯ (ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಮಾದರಿ ನಿಯಮಗಳು 2016ರ ನಿಯಮ-40 ರನ್ನು ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ 06-10 ಪರ್ಫಾಗಳು, 11-15 ಪರ್ಫಾಗಳು ಮತ್ತು 16-18 ಪರ್ಫಾಗಳ ಮಕ್ಷಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಷಳೀಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಕ್ಷಳ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆ ನಡೆಯಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಡವಳಿ ಪ್ರಸ್ತರ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಮಕ್ಷಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾತಾವರಣ, ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಸೆಬುಂದಿ ಅಧಿವಾ ಇತರೆ ಮಕ್ಷಳೀಂದ ಮಕ್ಷಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹೀಂಸೆ, ಶೋಷಣೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚಚಿರ್ಸಿ ನಡವಳಿ ದಾಖಲೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕೃತರು, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದ ಈ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು.

ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಯಮಿತ ಭೇಟಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ:

- ಬಾಲ ನಾಡಿಯ (ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾರ್ಯ ಸೆಕ್ಟನ್-54, ಮಾದರಿ ನಿಯಮಗಳು 2016ರ ನಿಯಮ-41 ರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 03 ತಿಂಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಕೆಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಷಳ ಪಾಲನಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಮಕ್ಷಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತ್ವಮೇವನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹ್ಕುಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಸ್ಯೇಯ ಭೇಟಿ ವೇಳೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತ್ಯಲ್ಲಿ ಮಹ್ಕುಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರಿಸಿ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಂಸ್ಯೇಯ ಅಧಿಕೃತರು ದಿನವೂಂದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 02 ಬಾರಿ ಮಹ್ಕುಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯೇಯ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಯೇಯ ಸ್ವರ್ಪತ್ತಿ, ಶುಚಿಯಾದ ಆಹಾರದ ತಯಾರಿಕೆ, ದಾಸ್ತಾನು, ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಹ್ಕುಳ ಸುರಕ್ಷತೆ ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಂಸ್ಯೇಯ ಮಹ್ಕುಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ / ಗೃಹವಾಲಕರು ಮಗುವಿನ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಮಗುವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯೇಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಗುವಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೋಸ್ಟಾರಿ ದಾಖಲಾದ ಮಗುವನ್ನು 01ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು.

ಸಲಹಾ / ದೂರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಸ್ವಾಫ್ತನೆ:

- ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮೀಕ್ಷಿಯು ಕಭೇರಿ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ದೂರವಾದ, ಸೀ.ಸಿ.ಟಿ.ವಿ ಇಲ್ಲದ ಸ್ವಾಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹ್ಕುಳ ಮಲಗುವ ಹೋಣಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಸಲಹಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ವಾರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮೀಕ್ಷಿಯ ಅಧಿಕೃತಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹ್ಕುಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿವಾ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಸಲಹಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತರೆದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಹ್ಕುಳ ಅಹವಾಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸಬೇಕು. ಸಲಹಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹ್ಕುಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿಯೇ ಇರಬೇಕು.
- ತುರ್ತುF ನಿಗಾವನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಮ್ಮಿಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಹೂಡಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮೀಕ್ಷಿಯ ಸಭೆ ಕರೆದು ಅಗತ್ಯಕ ಕುಮಾರೀಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನುಭಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ ಮಾದರಿ ನಿಯಮಗಳು, ನಿಯಮ 17ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಮಹ್ಕುಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮೀಕ್ಷಿಯು ಸಮೀಕ್ಷಿಯ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಮಹ್ಕುಳ ತಮ್ಮ ಸಲಹಾ ಕುಂಡು ಕೂರತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಸಲಹಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಫ್ತಿಸಬೇಕು
- ಮಹ್ಕುಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮೀಕ್ಷಿಯು ಮಹ್ಕುಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಅಧಿವಾ ಕನಿಷ್ಠ, ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಹ್ಕುಳ ಸಲಹಾ ಅಧಿವಾ ದೂರು ಪ್ರಸ್ತರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳ ಅನುಪ ಸ್ವೀಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಹ್ಕುಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರಿಸಿ, ಅವರ ಅಹವಾಲು, ಸಲಹಾಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಕೆಮುವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಮಹ್ಕುಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ / ಒಡನಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಿಬ್ಯಂದಿ, ಸ್ಯಂಪಾದಕ ಸಂಸ್ಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು:

- ಹೆಚ್ಚು ಮಹ್ಕುಳಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹ್ಕುಳ ಅಧಿಕೃತರು ಮತ್ತು ಮಹ್ಕುಳ ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳನ್ನೇ ನೇಮಿಸಬೇಕು (ನಿಯಮ-26, (4)).

- ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಬಾರದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅನ್ವಯಿತಕ್ಕೆ ದ್ವಾರಾ ಅಥವಾ ಮಹ್ಯಳ ದುರುಪಯೋಗ, ಮಹ್ಯಳನ್ನು ಬಾಲ ಕಾರ್ಯಕರಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಥವಾ ನೈತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಭೇಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಹ್ಯಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದು (ನಿಯಮ-26, (5)).
- ಪೋಲೀಸ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನೈಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು (ನಿಯಮ-26, (6)).
- ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನೈಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಮಹ್ಯಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಿಕ್ಷಣೆ ಪರಿಸ್ತಿತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಆಯುಧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೀಭಾಯಿಸುವ, ಸಂಸ್ಯೇಹಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಡಿ ಹೋದ ಮಹ್ಯಳನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಲು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು (ನಿಯಮ-26, (10-11)).
- ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಅಧಿಕೃತರು ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಕ್ಷಾಟ್ರಸಾನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಮಹ್ಯಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣ ಮತ್ತು ತುರ್ತ / ಬಿಕ್ಷಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅಧಿಕೃತರು ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವರಣದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರ್ಥಿಕಾದರೂ ಹಿರಿಯ ಸಿಬ್ಯಂದಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಯೇಹಿಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು. ನಿಯಮ-29, (7)).
- ಗೃಹವಾಲಕರು ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣ ಮಾಡುವುದು. ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯೇಹಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಹ್ಯಳಿಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿರಬೇಕು.
- ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಸಿಬ್ಯಂದಿ ಯಾವುದೇ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಒಳಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದುಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮಥ್ತ, ಬೀಡಿ, ತಂಬಾಕು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರೆ ಅಮಲು ಭರಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಒಳಗೆ ಸೇವಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಸೇವಿಸಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬಾರದು (ನಿಯಮ ೬೬).

ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕ:

- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹ್ಯಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಯೇಹಿ ಮಗುವನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುರ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು.

ಮಗುವನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ / ಜಿಲ್ಲೆ / ರಾಜ್ಯ ಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ 24 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

- ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಶಿಭಿರಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೀಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಧಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ವೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- ಮಹಿಳೆಗೆ ಆಗತ್ಯಾನುಸಾರ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಬುಝು, ಮದ್ಯಗಳನ್ನು, ಲಸಿಕೆ, ಜಂತುಹುಳು ನಿವಾರಕಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹಾಕಿಸುವುದು.
- ಲೈಂಗಿಕ ದೊಜ್ಞನ್ಯಕ್ಕೆ, ಒಳಗಾಡ ಹಂತ್, ಮಹಿಳೆ ದಾಖಲಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ / ಮಂಡಳಿ / ನಾಡಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಗಭಾವನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಆಗತ್ಯವಿದ್ಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಕ್ಕೆಯ ಗಭಾವಾತಕ್ಕೆ, ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು.
- ಮಹಿಳೆ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಮುಕ್ತ ಪಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ಮಹಿಳೆ ತಮ್ಮ ದುರ್ಬಲ ಮನಸ್ಸಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು, ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿರತ್ವ ಅತ್ಯುಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆವು ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಆಗತ್ಯನ್ಯತಿಕೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಪಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಿಳೆ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳೂ ಮಹಿಳೆ ಸ್ವೇಹಿ ಕಟ್ಟಿಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು:

- ಮಹಿಳೆ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳು ಮಹಿಳೆ ಸ್ವೇಹಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜೀಲು ಅಥವಾ ಲಾಕ್ ಅಥವಾ ನಂತರ ಇರಬಾರದು (ನಿಯಮ-29, (2)).
- ಮಹಿಳೆ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳ ಕಟ್ಟಿಡವು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು, ತಾವಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ವಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಾವಾದ ಮಹಿಳೆ ಸ್ವೇಹಿ, ವಿಕಲಚೇತನ ಸ್ವೇಹಿ ಸ್ವಜ್ಞ ಶಾಂಕಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಮುಳ್ಳು, ಬೇಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಎತ್ತರದ ಕಾಂಪೋಂಡ್ ಹೊಂದಿರಬೇಕು (ನಿಯಮ-29, (9)).
- ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಹಿಳೀಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಗತ್ಯ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಜ್ಜರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿನಾಃಸಗೋಳಿಸಬೇಕು (ನಿಯಮ-29, (11)).
- ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರಿಯಾಡ ಮತ್ತು ಜಾರು ಅಲ್ಪದ ನೆಲ ಹಾಸು ಇರಬೇಕು (ನಿಯಮ-29, (8)).
- ಬಾಲನಾಃಯ ಕಾರ್ಯೋಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೀಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಧಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಕಿಟ್ಟು, ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇ ಶಾಮಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಬೇಕು (ನಿಯಮ-29, (10, i)).

ಶುಚಿತ್ವ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಮ್ಯಲ್ಲಿ:

- ಅಡುಗೆ ಮನೆ, ಡೊಮೆಂಟರಿ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ಕೋರಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಫುಲ್ಪುಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಬೇಕು.
- ಸಾಂಬಂಧಿತ ಶಾಂಕಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಒಗ್ಗಿಯುವ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಶುಚಿತ್ವ ಕಾಬಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಸ್ವಜ್ಞ ಮತ್ತು ನೋಣ ಮುಕ್ತವಾದ ಅಡುಗೆ ಮನ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ತೊಳೆಯಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ತರಹಾರಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೊಳೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವುದು.
- ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವರಣದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳು ಬೇಳೆದು, ಹುಳಿ ಉಪ್ಪತ್ತಿ, ಸರಸ್ವತ್ಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಂದೇ ಆಹಾರವಾಗುವುದನ್ನು ತಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆವರಣವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮವಹಿಸುವುದು.

ಶೋಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು (ನಿಯಮ - 68):

- ಮಗುವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಖಲಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತರು ಅಥವಾ ಅವರಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದಿನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ನಿರ್ವಹಿತ ವಸ್ತುಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೇ ಶೋಧಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು Personal Belongings Register ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಸಾಕ್ಷಿಯೋಭ್ಯರ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಒದಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕೃತರ ಮೇಲು ಸಹಿ ಇರಬೇಕು (ನಿಯಮ-71).
- ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತುಗಳು, ಆಯುಧಗಳು, ಅವರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಮಘ್ಯ ಇರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಸನಕಾರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತೊಂದೇ ಅಥವಾ ಡಾಮೀಟರಿಯಲ್ಲಿ ದೂರೆತಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತರು ವಿಚಾರಣ ನಡೆಸಿ, ಅಂತಹ ಕೃತ್ಯಕೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪೂಲೀಸರಿಗೆ ವರದಿ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಗೆ ಆದಾಯ ಬೇಗ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ / ಬಾಹ್ಯ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು
- ಇಂತಹ ಕೃತ್ಯಕೆ ಮಗುವು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬಾಲನಾಯಕ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾವುಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾವುಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕು

ನಿರ್ವಹಿತ ವಸ್ತುಗಳು (ನಿಯಮ:70)

- ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಧ್ಯ, ಗಾಂಜ, ಅಮಲು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸೌಕ್ರಿಯಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ವಿಷಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಅಮೃತ ಮತ್ತು ರಸಾಯನಿಕಗಳು (ದ್ರವ & ಘನ), ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತುಗಳು, ಆಯುಧಗಳು, ಕತ್ತರಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು, ಆಯುಧವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತೋಳಗೆ ತರುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಎಲ್ಲಾ ಅಶ್ವೀಲ ವಿವರಗಳು.
- ದಾರ, ಹಗ್ಗ, ಸರಪಳಿ ಅಥವಾ ಸರಪಳಿ, ಹಗ್ಗವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುಗಳು.
- ಮರ, ಬೀದಿರು, ದೊಡ್ಡೆ, ಕೋಲು, ಹಳೆ, ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳು.
- ಇಸ್ಕ್ರೋಟ್ ಎಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಜೂಜಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಉಪಕರಣಗಳು.
- ಓನ್ ಮಸಾಲ ಅಥವಾ ಅಂತಹುದೆ ಇತರೆ ತಂಬಾಕು ಪದಾರ್ಥಗಳು.
- ವ್ಯಾದ್ಯರು ಶಿಫಾರಸು, ಮಾಡಿರದ ಜೈವಧಿಗಳು.

- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಈ ಪರವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ತತಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳು.

ಸಂದರ್ಶಕರ ಭೇಟಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ನಿಯಮಗಳು (ನಿಯಮ-74):

- ಮಹ್ಯಳಲ್ಲಿ ಒಡಿ ಹೋಗುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದಿನದಂದು ವಾರಕೊಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಪೋಡಕರು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೀಂದ ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇತರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಹ್ಯಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.
- ಹೊಸದಾಗಿ ದಾಖಲಾದ ಮಗುವಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮೌದಲನೇ ದಿನವೇ ಪೋಡಕರ ಭೇಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.
- ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಮುಖ್ಯದಾರದಲ್ಲಿಯೇ ತಬಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮಹಿಳಾ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದಲೇ ತಬಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತರುವ ಪೋಡಕರಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಾರದು. ಸದರಿ ಸಂದರ್ಶಕರ ಹರಿತು ಮತ್ತು ಫೆಟನಯ ಹರಿತು ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕೆಮು ನಾಯಾಲಕ್ಷ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಕಡತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- ಮಹ್ಯಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಬರುವ ಪೋಡಕರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸದ ವುರಾವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಕರ ವುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಸಂದರ್ಶಕರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ, ವಿಳಾಸ ವುರಾವೆಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶಕರ ಪ್ರೋಟೋವನ್ನು ಮಗುವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಶಕರಿಗೆ ಮಗುವಿನ ಭೇಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನಿರಾಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ಎಲ್ಲಾ ಭೇಟಿಗಳೂ ಮಹ್ಯಳ ಕಲ್ಪಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ / ಪೋಡಿಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮುಖಿದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರು ಯಾವದೇ ವ್ಯಾತಾಸಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಹ್ಯಳ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಇವರು ಅವರನ್ನು ಗೆಮನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಅಂತರದಲ್ಲಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಆಕ್ರೋಷಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗಿದಂತೆ ನಿಗಾವಹಿಸಬೇಕು.
- ಸಂದರ್ಶಕರ ಭೇಟಿಯ ಮುನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ತಬಾಸಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ವಾತ್ವವಿದ್ಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಶಿಸ್ತ ಕ್ರಮವಹಿಸಿ, ವಿಚಾರಣೆಯ ವಿವರವಾದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕೆಮು ನಾಯಾಲಕ್ಷ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

- ಸಂದರ್ಶಕರ ಭೇಟಿಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಬಳಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ವಹಿತ ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ಪಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಕ್ರಮ ವಸ್ತುಗಳು ದೂರತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆದು, ಪೂರ್ವೀಸರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದು.
- ಸಂದರ್ಶಕರ ಭೇಟಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಗುವು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಾವಧಿಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕೃತರು ಸಂದರ್ಶಕರ ಭೇಟಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಬಹುದು.
- ಮಗುವಿನ ಪೂರ್ವಕರು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಗಳೇ ಮಗುವಿನ ಹಿಂಸಕಾರ, ನಿಂದನೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆ ಎಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪೂರ್ವಕರಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು (ನಾಜ್ಯಯಾಲಯದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಅಥವಾ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚಕರಿಂದ ನಿರ್ದೇಶನ ಇರುವ ವ್ಯಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).
- ಅಧಿಕೃತರು ಮಗುವು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಕರೆಂದಿಗೆ ವಾರಕೋಮ್, ದೂರವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತನಾಡಲು ಪೂರ್ಬೇಷಣೆ ಅಧಿಕಾರಿ / ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವರ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ದಾಖಲೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ/ ಪೂರ್ಬೇಷಣರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕರೆಂದಿಗೆ ವಾರಕೋಮ್, ದೂರವಾಣಿ ಮುಖಾಂತರ ಮಾತನಾಡಲು ಅಧಿಕೃತರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕರೆಗಳ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

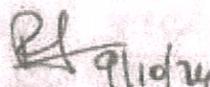
ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದೌಷಣ್ಯವು ಘಟಿಸಿದಾಗ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸೆ, ಶೋಷಣೆಗಳು ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಳಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಸಂಸ್ಯಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು / ಅಧಿಕೃತರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕೆದ್ದು.
- ದೃಂಡ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಲೈಂಗಿಕ ದೌಷಣ್ಯಗಳ ಆವಾದನಗಳು ಅಧಿಕೃತರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಮಂಡಳಿ / ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿ/ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶೇಷ ತನಿಖೆಗೆ ಆದೇಶಿಸುವುದು.
- ಸಂಸ್ಯಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು / ಅಧಿಕೃತರು ಘಟನೆಯ ಕುರಿತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಯಾವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಯಯ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅವರಾಧಗಳು ಘಟಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೇರೆಂದು ಸಂಸ್ಗೀ ಸ್ತಾಳಂತರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಸಂಸ್ಯಯ ಬಾಲನಾಜ್ಯಯ ನೋಂದಣಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕವು ರ್ಯಾಮಪಹಿಸಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದೌಷಣ್ಯವೇಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿ/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಫ್.ಬಿ.ಆರ್ ದಾಖಲೆಸೀ ವ್ಯಕರಣವು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸ್ಯಯಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸದಂತೆ ಅಗತ್ಯ, ಶ್ರೀಸ್ತು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕು.

- ಮಗು ಮತ್ತು ಅದರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಕಾನೂನು ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಅಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ತುತ್ತುF ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಆವೃತ್ತಿ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ನೀಡಬೇಕು.
- ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೊಜನೆ ನಡೆದಿದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಹತ್ತಿರದ ಜೀಲ್ಜ್ ಅಸ್ತ್ರೆ ಅಥವಾ ಒನ್ ಸ್ಟ್ರೋ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು, ಪೋಕೋ 2012 ಕಾಯ್ದು ಸೆಕ್ಟನ್ 19ನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕುದು.
- ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪೋಲೀಸ್ ರಾಜೆ / ಮಹ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಪೋಲೀಸ್ ಫೆಟ್ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವುದು.

- ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಹಿಂಸೆ ಅಥವಾ ಶೋಷಣೆಗಳೇನಾದರೂ ಫಟ್ಸಿರುವ ಹರಿತು ಮಹ್ಕಳ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಹ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ನೆರವು ನೀಡಲು ಪರಿಶೀತ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಜ್ಞರು, ಬಿಕ್ಷಿತ್ಯು, ನಿವಾರಣಾ ಫಟಕಕಗಳ ನೆರವು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಮಹ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧಗಳು ಜರುಗಿದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಹ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಹರಿತು ಮಹ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿ ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳು, ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಯಂದಿಗಳು, ಮಹ್ಕಳ ಕಲ್ಭಾಜಿ ಸಮಿತಿ, ಬಾಲನಾಯಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ನಾಯಾಲಯದ ಕಮಿಟೀಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ದನಾಶೀಲ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೇಲ್ಮುದಂತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಹ್ಕಳ ಪಾಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಹ್ಕಳು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪೂರ್ವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮಹ್ಕಳ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಕ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

(ಅರ್. ಲತಾ)

ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿನ ಕಾರ್ಯದಾಳಿF-3,
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ
ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರ
ಸಭಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ.

